

**Національна академія педагогічних наук України
Інститут психології імені Г.С. Костюка**

ІНФОРМАЦІЙНИЙ ЗВІТ

**Про наукове дослідження
лабораторії екологічної психології
Інституту психології імені Г.С. Костюка НАПН України
за 2021 рік**

Київ 2021

Звіт
про наукове дослідження
лабораторії екологічної психології
Інституту психології імені Г.С. Костюка НАПН України
за 2021 рік за темою:
«Еколого-психологічні детермінанти суб'єктивного благополуччя
особистості»

Реєстраційний номер: 0119U002171. Роки виконання: 2019-2021 рр.
Кількість виконавців: 6.

Науковий керівник: доктор психол. наук, професор Швалб Ю.М.

I. ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА ДІЯЛЬНОСТІ ЛАБОРАТОРІЇ.

1.1. Основні завдання лабораторії у звітному році та стан їх виконання:

За звітний період співробітники лабораторії екологічної психології працювали над виконанням теми наукового дослідження: «Еколого-психологічні детермінанти суб'єктивного благополуччя особистості» (2019-2021 рр.) Реєстраційний номер: 0119U002171

Основні завдання:

Розробка концепції еколого-психологічної детермінації суб'єктивного благополуччя особистості на основі:

- Визначення системи ціннісно-сміслових та установочних явищ екологічного змісту, які можуть чинити вплив на переживання суб'єктивного благополуччя;
- Дослідження проявів різнорівневих психологічних феноменів екологічного змісту у активності особистості по збереженню та розвитку життєвого середовища;
- Виділення проявів та показників суб'єктивного благополуччя особистості та встановлення наявності та характеру впливу на них ціннісно-сміслових та установочних явищ екологічного змісту;
- З'ясування можливих шляхів формування та корекції ставлення особистості до себе і свого життя шляхом посилення впливу на це ставлення прогресивних екологічних орієнтацій цінностей, установок сучасного способу життя.

Стан виконання завдань: завдання виконані.

1.2. Найважливіші наукові здобутки лабораторії полягають у наступному:

- наукові здобутки лабораторії:
 - *доведено* наявність трьох рівнів еколого-психологічних детермінант суб'єктивного благополуччя особистості. до них відносяться: а) екологічні світоглядні цінності; б) екодиспозиції щодо активності у певному середовищі; в) конкретні установки, які враховують обставини життєдіяльності особистості;

- *показано наявність взаємозв'язків між цими характеристиками внутрішньої активності особистості з одного боку та поведінкою особистості, спрямованою на захист та розвиток середовища (природного, соціального, інформаційного) з іншого боку;*
 - *визначено зміст, напрямки та інтенсивність впливу екологічно-орієнтованої активності особистості на її суб'єктивне благополуччя.*
 - *підготовлено звітну монографію Еколого-психологічні детермінанти суб'єктивного благополуччя особистості: монографія / Ю. М. Швалб, О. Л. Вернік, О. О. Вовчик- Блакитна, Т. М. Кирпенко, О. В. Павленко, О. В. Рудоміно-Дусятська; за ред. Ю. М. Швалба. Київ – Львів : Видавець Вікторія Кундельська, 2021. – 234 с. URL: <http://psychology-naes-ua.institute/userfiles/files/Shvalb.pdf>*
 - присудження премій і стипендій: **немає**
 - публікації (*1 монографія, 1 збірник матеріалів конференцій, 2 наукових статті у вітчизняних виданнях, що входять до наукометричних баз даних, 1 стаття у фахових виданнях категорії Б, 17 матеріалів конференцій.*)
 - впроваджено результати: в 5 органів місцевого самоврядування та закладів освіти 1. Чернігівський національний педагогічний університет "Чернігівський колегіум" імені Т.Г. Шевченка;
2. Академія державної пенітенціарної служби
3. Східноукраїнський національний університет ім. В. Даля
4. Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна.
5. Київський національний університет імені Тараса Шевченка.
 - видавнича діяльність: опубліковано *1 збірник матеріалів конференцій : Сучасні проблеми екологічної психології: Психологічний зміст екоосоціальних катастроф* : матеріали XVII Міжнародної науково-практичної конференції (14 – 15 травня 2021 року, Київ) / за ред. Ю.М. Швалба. Київ : Інститут психології імені Г.С.Костюка, 2021. – 92 с. веб-сайт. URL: http://ecopsy.com.ua/data/conf_2021/tezy_ecopsy_14-15_05_2021.html
 - представлення наукових періодичних видань та публікацій учених лабораторії в світовій системі наукових комунікацій: у репозиторію Електронної бібліотеки НАПН України та на <http://ecopsy.com.ua/> - офіційному сайті лабораторії екологічної психології
 - науково-експертна діяльність (Таблиці І.1 – І.3):
 - керівництво кандидатською дисертацією Бутенко Н.В. (захист 2021 – Швалб Ю.М.;
 - Наукова і науково-технічна експертиза проекту «2021.01/0191 Інформаційно-технологічна система супроводу соціально-психологічної безпеки суб'єктів освітнього процесу закладів вищої освіти в умовах гібридного навчання» - Вернік О.Л.
 - проведено науково-практичних масових заходів:
- За звітний період лабораторією екологічної психології було проведено: XVII

Міжнародну науково-практичну конференцію (он-лайн) «Сучасні проблеми екологічної психології: соціальні та особистісні ресурси створення благополучного локального середовища» (14-15 травня 2021 року);

Он-лайн тренінг-семінар «Психологічні технології забезпечення психологічного благополуччя учасників освітнього процесу» (19 – 20 лютого 2021 р., Київ).

Он-лайн тренінг-семінар «Психологічні технології забезпечення психологічного благополуччя учасників освітнього процесу» (23- 24 квітня 2021 р., Київ).

Он-лайн тренінг-семінар «Психологічна підтримка благополуччя особистості в умовах середовищної невизначеності» (3-4 грудня 2021 р.)

- підвищення кваліфікації:

захист кандидатської дисертації на тему «Психологічні особливості переживання самотності підлітками в умовах освітньої соціалізації» за спеціальністю 19.00.07 – педагогічна та вікова психологія – Дячок О.В.;

Закінчення курсу «Взаємодія органів державної влади з громадськістю» на платформі «Prometheus», за участі UNDP України, НАДС, Norwegian Ministry of Foreign Affairs. – Вернік О.Л. (сертифікат вид. 27.10.2021 р.)
<https://courses.prometheus.org.ua:18090/cert/0fc0923a17d14ebc91b795814228d4b0>

Тренінговий курс «Рефлексія життєдіяльності та психологічних практик» 60 учбових годин 1-5 лютого. Сертифікат №1195 TNE – Павленко О.В.

Тренінговий курс «Парадокси зрілої особистості: між прагненням свободи та почуттям відповідальності» 24 учбові години 24 вересня-1 жовтня 2021. Сертифікат №1241 TNE – Павленко О.В.

- науково-інформаційна діяльність:

Технічна і інформаційна організація і підтримка конференції, круглих столів, семінарів (платформи ZOOM, youtube, Facebook); інформаційна і технічна підтримка web-ресурсів: сайту лабораторії «ecopsy.com.ua@», сайту видання Інституту психології «Актуальні проблеми психології» «appsychology.org.ua», сайту Інституту психології «psychology-naes-ua.institute»; Розробка дизайну і верстання сертифікатів до конференції і семінару; Верстання збірників матеріалів і наукових праць до конференції, круглого столу – Вернік О.Л.

II. ОСНОВНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

II.2 Фундаментальні дослідження

II.2.2. Загальна характеристика завершеного фундаментального дослідження:

Назва наукового дослідження – «Еколого-психологічні детермінанти суб'єктивного благополуччя особистості»

Реєстраційний номер: 0119U002171

Роки виконання: 1.01.2019 – 31.12.2021

Назва пріоритетного напрямку наукового дослідження та актуальної проблеми

- Напрямок 16. Психологія розвитку особистості. Проблема дослідження: Особистісні засади становлення еколого-орієнтованої діяльності.

Кількісний і якісний склад науковців, які виконували наукове дослідження 5,25, з яких: завідувач лабораторії (вакансія) - 1

Всього – 6. штатних посад, з них:

штатних – 4,75

зовн. сумісників – 0,5

з них:

головний науковий співробітник - 0,5 (д.психол.н., проф.)

провідний наук. співробітник - 1,0 (к.психол.н., с.н.с.)

провідний наук. співробітник - 0,5 (к.психол.н, доц.)

старший науковий співробітник - 0,75 (к.психол.н., с.н.с.)

науковий співробітник – 1,0 (к.психол.н.)

науковий співробітник – 0,5 (к.психол.н.)

технік I категорії – 1,0

Науковий керівник: Швалб Ю.М. – в. о. зав. лабораторії екологічної психології, доктор психологічних наук, головний науковий співробітник.

Найістотніші наукові результати, досягнуті в ході проведення дослідження:

Вперше розроблено концепцію еколого-психологічної детермінації суб'єктивного благополуччя особистості. У концепції *набуло подальшого розвитку* уявлення про характеристики та чинники благополуччя сучасної людини, яка все частіше стикається із проблемами екологічного змісту. Для цього *поглиблений* зміст поняття «суб'єктивне благополуччя», сутність якого полягає в тому, що людина виступає суб'єктом оцінки за характеристикою «благополуччя» як себе, так і свого життя. В концепції вперше на теоретичному та емпіричному рівнях було доведено, що людина виступає суб'єктом оцінки за характеристикою «благополуччя» також тих середовищ, у яких розгортається її життєдіяльність. *Доведено*, що зміст поняття «суб'єктивне благополуччя» не збігається із змістом інших психологічних понять, які характеризують різні аспекти ставлення людини до свого життя (психологічне благополуччя, задоволеність життям, життєва позиція тощо). *Показано*, що структури психологічного благополуччя особистості відображені у суб'єктивному благополуччі на ціннісно-смысловому і діяльнісно-цільовому рівнях.

Теоретично *обґрунтовано* та емпірично *підтверджено* базову *гіпотезу* дослідження, яка полягає у тому, що характеристики відношення особистості до середовища свого життя чинять позитивний вплив на суб'єктивне благополуччя особистості, коли вони реалізуються в життєвих стратегіях захисту та розвитку середовища життя особистості. Встановлено закономірний характер залежності характеристик суб'єктивного благополуччя особистості від наявності в системі відношень особистості до середовища свого життя (природного, соціального, інформаційного) психічних та поведінкових явищ екологічного змісту. Відповідно виділений новий критерій суб'єктивного благополуччя особистості, яким виступає екологізація свідомості та життєдіяльності особистості.

Уперше показано, що еколого-психологічні детермінанти суб'єктивного благополуччя особистості мають структурну організацію. Розроблено та перевірено трирівневу модель такої організації. На першому рівні виявляється специфіка впливу на суб'єктивне благополуччя світоглядно-сміслових ціннісних детермінант образу світу та життя особистості, які виступають у вигляді переконань про необхідність зберігати та розвивати своє життєве оточення; на другому рівні виявляється специфіка впливу екологічних диспозицій щодо певного виду середовища (природного, соціального, інформаційного); на третьому рівні виявляється специфіка впливу фіксованих установок, щодо конкретної еконормативної поведінки у різних життєвих ситуаціях. Разом ці структури регулюють повсякденну життєдіяльність особистості, що підтверджено наступними науковими фактами та закономірностями:

Благополуччя особистості в умовах екологічної кризи сьогодення напряду залежить від її активного відношення до природного середовища. Індикатором такого відношення є наявність у складі життєдіяльності особистості екологічної поведінки, спрямованої на збереження та захист природи. Така поведінка спирається на екологічний світогляд людини, носить ціннісний характер і тому має ознаки безкорисливої турботи про стан природи.

Удосконалено положення про залежність переживання суб'єктивного благополуччя людини від її суб'єктивного середовища. На суб'єктивне благополуччя прямо впливає активне ставлення людини до власного здоров'я як внутрішньо-органічного середовища. Показником такого ставлення виступають диспозиції та ситуативні установки на збереження здоров'я, а також відповідна поведінка, особистісні зусилля по розгортанню фізичної активності, спрямованої на підтримання та розвиток здоров'я. Встановлено, що показники суб'єктивного благополуччя більш тісно пов'язані із орієнтацією на розвиток та захист здоров'я, ніж з наявним рівнем здоров'я.

Благополуччя особистості зумовлено процесами у соціальному мікросередовищі, найважливішим компонентом якого є родина. Захист та змістовне збагачення стосунків у родинному мікросередовищі є чинником переживання благополуччя членами родини. Про це свідчать дані про те, що генеративна орієнтація родини, тобто націленість її членів на спілкування

трьох поколінь з метою передачі від найстарших життєвого, професійного, емоційного досвіду з особливостями переживання особистістю суб'єктивного благополуччя пов'язана генеративна поведінка особистості, котра об'єднує в собі батьківську, біологічну, соціальну, технічну, екологічну, культурну складові.

Переживання суб'єктивного благополуччя сучасної людини залежить від її інформаційного середовища. Проведене емпіричне дослідження соціально-мережевої складової такого середовища. Встановлені канали її впливу на переживання благополуччя на двох рівнях – віртуально-інформаційному і безпосередньому. Доведено, що висока інтенсивність використання інформаційних соціальних мереж обернено пов'язана з переживанням суб'єктивного благополуччя за умов обмеження безпосередніх контактів із людьми. Більш того, таке обмеження сприяє наростанню тривожності. Якщо людина усвідомлено балансує віртуально-інформаційну та безпосередню складові спілкування, то зв'язки між змінними є прямими та значущими. Таким чином свідома організація свого інформаційного середовища є чинником благополуччя людини.

Набуло подальшого розвитку положення про залежність змісту уявлень про суб'єктивне благополуччя від віку особистості. Зафіксована наявність відмінностей у змісті поняття «благополуччя особистості» у свідомості респондентів різного віку та зв'язок цих відмінностей із провідними сферами життєдіяльності.

В цілому дослідження підтверджує сучасну світову тенденцію екологізації свідомості людини, критерієм чого є позитивний психологічний фон життєдіяльності особистості, яка спрямована на розвиток середовища свого життя (природного, соціального, інформаційного).

Підготовлена продукція:

В контексті розробки теми «Еколого-психологічні детермінанти суб'єктивного благополуччя особистості» (третій рік виконання) - підготовлено звітну монографію Еколого-психологічні детермінанти суб'єктивного благополуччя особистості: монографія / Ю. М. Швалб, О. Л. Вернік, О. О. Вовчик-Блакитна, Т. М. Кирпенко, О. В. Павленко, О. В. Рудоміно-Дусятська; за ред. Ю. М. Швалба. Київ – Львів : Видавець Вікторія Кундельська, 2021. – 234 с. URL: <http://psychology-naes-ua.institute/userfiles/files/Shvalb.pdf> (дата звернення: 04.11.2021).

отримані результати, які знайшли своє відображення у публікаціях співробітників лабораторії (загальним обсягом: 17,7 д.а.), а також у наукових доповідях співробітників лабораторії на конференціях, семінарах, лекціях, тренінгах. Публікації: (1 монографія – 8 д.а., 1 збірник матеріалів конференцій – 4 д.а., 2 наукових статті у вітчизняних виданнях, що входять до наукометричних баз даних – 1,2 д.а., 1 стаття у фахових виданнях категорії Б – 0,6 д.а., 12 матеріалів конференцій 3,9 д.а..

Найвагоміші публікації:

1. Павленко О. В. Чинники суб'єктивного благополуччя юнаків. *Освітній простір в контексті гуманістичної парадигми: психологічні*

пріоритети сучасності : збірник наукових праць / за ред. С.Д.Максименка. Київ-Оттава : Інститут психології імені Г. С. Костюка НАПН України, Canadian publishing office “Accent Graphics Communications & Publishing”. 2021. С. 166–176. <https://fdotadotr.wordpress.com> (дата звернення: 04.11.2021).

2. Рудоміно-Дусятська О. В. Суб’єктно-діяльнісний підхід до вивчення чинників психологічного благополуччя вчителя. *Освітній простір в контексті гуманістичної парадигми: психологічні пріоритети сучасності* : збірник наукових праць / за ред. С.Д.Максименка. Київ-Оттава: Інститут психології імені Г. С. Костюка НАПН України, Canadian publishing office “Accent Graphics Communications & Publishing”. 2021. С. 221–230. URL: <https://fdotadotr.wordpress.com> (дата звернення: 04.11.2021).

II.4. Публікації.

(Таблиці II.2. – II.5.)

За результатами дослідження опубліковано 17,7 др. арк., серед яких: матеріалів конференцій 12 – 3,9 др. арк., зб. наук. праць 1 – 4 др. арк., статей 3 – 1,8 др. арк., з яких:

- 1) наукові періодичні видання - 3 (вітчизняні, внесені до Переліку наукових фахових видань України – 1, вітчизняних виданнях, що входять до наукометричних баз даних - 2);
- 2) матеріали конференцій – 11.
міжнародні (в Україні) – 1;

II.5. Найвагомші результати наукового дослідження (за наявності)

За результатами завершеного фундаментального дослідження «Еколого-психологічні детермінанти суб’єктивного благополуччя особистості» було розроблено концепція функціонування ціннісно-сміслових утворень екологічної свідомості як детермінанти суб’єктивного благополуччя особистості. Визначено закономірності еколого-психологічної детермінації суб’єктивного благополуччя, що реалізується у екологічних цінностях, диспозиціях, установках. Соціальний ефект впровадження отриманих результатів полягає у гармонізації системи сприяння розвитку еколого-орієнтованого способу життєдіяльності населення, підвищення рівня екологічної культури молоді. Об’єкти впровадження: заклади вищої освіти, заклади загальної середньої освіти, профільної середньої освіти, позашкільної освіти.

Вихідні дані підготовленої продукції: Еколого-психологічні детермінанти суб’єктивного благополуччя особистості: монографія / Ю. М. Швалб, О. Л. Вернік, О. О. Вовчик- Блакитна, Т. М. Кирпенко, О. В. Павленко, О. В. Рудоміно-Дусятська; за ред. Ю. М. Швалба. Київ – Львів : Видавець Вікторія Кундельська, 2021. – 234 с. URL: <http://psychology-naes-ua.institute/userfiles/files/Shvalb.pdf> (8,0 д.а.).

IV. УПРОВАДЖЕННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАУКОВОГО ДОСЛІДЖЕННЯ.

IV.1. Кількість упроваджених результатів наукових досліджень, отриманих упродовж звітнього та року, що передує звітньому, за видами продукції:

Наукове дослідження «Еколого-психологічні детермінанти суб'єктивного благополуччя особистості» (2019-2021). Реєстраційний номер: **0119U002171**

Результат наукового дослідження:

Еколого-психологічні детермінанти суб'єктивного благополуччя особистості: монографія / Ю. М. Швалб, О. Л. Вернік, О. О. Вовчик-Блакитна, Т. М. Кирпенко, О. В. Павленко, О. В. Рудоміно-Дусятська; за ред. Ю. М. Швалба. Київ – Львів : Видавець Вікторія Кундельська, 2021. – 234 с. URL: <http://psychology-naes-ua.institute/userfiles/files/Shvalb.pdf>

Впроваджено результатів наукового дослідження:

наукова продукція – (поточний рік) 2 / 4 (всього)

Монографії – 1 / 1

Збірники наукових праць – 1 / 3

IV.2. Загальна характеристика про використання наукових результатів під час підготовки:

– експертних висновків щодо актуальних проблем освіти і науки, освітніх інновацій, проектів нормативно-правових документів, державних і галузевих програм 2

(керівництво кандидатською дисертацією Бутенко Н.В. (захист 2021 – Швалб Ю.М.; Наукова і науково-технічна експертиза проекту «2021.01/0191 Інформаційно-технологічна система супроводу соціально-психологічної безпеки суб'єктів освітнього процесу закладів вищої освіти в умовах гібридного навчання» - Вернік О.Л.);

– рекомендацій міжнародних і всеукраїнських конференцій, інших науково-практичних заходів – 2

(Он-лайн тренінг-семінар «Психологічні технології забезпечення психологічного благополуччя учасників освітнього процесу» (23- 24 квітня 2021 р., Київ); XVII Міжнародна науково-практична конференція «Сучасні проблеми екологічної психології: психологічний зміст екосоціальних катастроф» - травень 2021 р.)

– нових досліджень, розпочатих згідно з рекомендаціями завершених фундаментальних досліджень тощо - 1.

Фундаментальне наукове дослідження «Особистісні стратегії життєдіяльності в умовах невизначеності середовища» (2022-2024)

IV.3. Узагальнена інформація про:

– кількість об'єктів упровадження результатів наукових досліджень, зокрема: органів державної влади та місцевого самоврядування, закладів освіти, установ, підприємств, організацій, у тому числі підвідомчих установ НАПН України – 5 (всього):

1. Чернігівський національний педагогічний університет "Чернігівський колегіум" імені Т.Г. Шевченка
2. Академія державної пенітенціарної служби України
3. Східноукраїнський національний університет ім. В. Даля
4. Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна.
5. Київський національний університет імені Тараса Шевченка.

– цільові групи користувачів результатів наукових досліджень.

В якості цільових груп моніторингу впровадження результатів наукового дослідження виступили: науковці-психологи, практичні психологи, які працюють у галузі освіти, організаціях та підприємствах, керівники різних рівнів, викладачі, які здійснюють професійну підготовку фахівців, фахівці різних професій “людина-людина” та досліджувалися питання он-лайн консультування та технологій психологічної підтримки населення у разі екологічних загроз та небезпек.

– динаміка впровадження результатів наукових досліджень та розробок упродовж звітнього та року, що передує звітньому.

Створена продукція набула достатньо широкого оприлюднення і розповсюдження, оскільки основні результати наукового дослідження опубліковані у 33 матеріалах наукових конференцій та 10 наукових статтях у фахових виданнях, всі з яких згідно із обов’язковим переліком розсилки, поступили до 5 провідних наукових бібліотек України та, згідно із вимогами МОН України, подані на сайті Національної бібліотеки України ім. В.І. Вернадського (nbuv.gov.ua) у електронній формі, що забезпечує широкий доступ до цієї продукції для цільової групи користувачів.

IV.4. Узагальнена інформація про впровадження результатів наукових досліджень (електронні видання):

- кількість розміщених у репозиторію Електронної бібліотеки НАПН України результатів наукових досліджень та розробок - 1;
- динаміка завантажень результатів наукових досліджень та розробок упродовж звітнього та року, що передує звітньому - 0;
- кількість завантажень результатів наукових досліджень та розробок з інших Інтернет-ресурсів - 0.

IV.5. Приклад успішної історії впровадження результатів наукових досліджень та розробок.

Також впровадження здійснювалося шляхом: - розміщення 8 наукових праць за вказаним науковим дослідженням у електронній бібліотеці НАПН України та на сайті лабораторії (<http://ecopsy.com.ua/>). Впровадження також здійснюється через електронний ресурс – Лабораторії екологічної психології на ютуб <https://www.youtube.com/channel/UCHyqW4YXFZkjii8UHhOmjtg>, який впродовж часу впровадження мав 16,5 тис. відвідувачів. Працює сторінка Лабораторії екологічної психології на фейсбук. Там буде публікуватися, зокрема, фотоархів життя лабораторії.

V. ВИДАВНИЧА ДІЯЛЬНІСТЬ

V.1. Випуск і розповсюдження друкованих та випуск електронних видань за кошти державного бюджету (кількість, обсяг, тираж тощо) відповідно до планів випуску друкованих та / або електронних видань підвідомчої установи НАПН України, підготовлених за результатами фундаментальних та / або прикладних наукових досліджень.

Немає

V.2. Наукові друковані та електронні періодичні видання, засновником або співзасновником яких є підвідомча установа НАПН України. Зміни, які відбулися у звітному році:

- започаткування нових, перереєстрація існуючих видань;
- внесення до Переліку наукових фахових видань України, зміна категорії;
- присвоєння Міжнародного стандартного номера періодичного видання (ISSN) та цифрових ідентифікаторів DOI;
- модернізація вебсайту видання;
- представлення у міжнародних наукометричних, реферативних та інших базах даних тощо.

Зміни відсутні

V.3. Випуск друкованих та електронних видань спільно з зарубіжними партнерами (наукові періодичні видання, матеріали конференцій тощо).

(Таблиця V.1.)

VI. ПРОВЕДЕННЯ МАСОВИХ НАУКОВО-ПРАКТИЧНИХ ЗАХОДІВ

VI.1. Інформація про проведення масових науково-практичних заходів, включених до Плану роботи НАПН України (табл. VI.1)

З'їзди, конгреси: *немає*

Симпозіуми, форуми : *немає*

Конференції:

14-15 травня 2021 року лабораторією екологічної психології Інституту психології імені Г.С. Костюка НАПН України разом із Батумським Державним університетом імені Шота Руставелі (м.Батумі, Грузія) була проведена XVII Міжнародна науково-практична конференція «Сучасні проблеми екологічної психології: психологічний зміст екосоціальних катастроф» (далі Конференція).

Урочисте відкриття наукового заходу відбулося за участі *Максименка С. Д.*, директора Інституту психології імені Г.С.Костюка НАПН України, дійсного члена (академік) НАПН України, доктора психологічних наук, професора, *Швалба Ю.М.*, завідувача лабораторії екологічної психології інституту психології імені Г.С. Костюка, професора кафедри соціальної роботи факультету психології Київського національного університету імені Тараса Шевченка, доктора психологічних наук, професора, від Київського національного університету імені Тараса Шевченка, *Люті Л. П.*, завідувачки кафедри соціальної роботи факультету психології, кандидата соціологічних наук, доцента, *Гарнець О. М.*, керівника Швейцарсько-Українського проекту «Підтримка децентралізації в Україні» DESPRO, кандидата психологічних наук, *Данчевої О. В.*, голови громадської організації «Товариство незалежних експертів», кандидата психологічних наук.

У науковому заході взяли участь близько 70 учасників – почесні гості, науково-педагогічні працівники закладів вищої освіти (ЗВО) з багатьох регіонів України, науковці, аспіранти, які представляють ЗВО та наукові установи з Грузії та України).

Відповідно до програми Конференції робота заходу проводилася у формі пленарного засідання (у он-лайн форматі) та круглого столу: «Трансформація самовизначення особистості в умовах пандемії коронавірусу» (наживо).

На пленарному засіданні були представлені доповіді науковців з Грузії та України; професорів, докторів наук з ВЗО та наукових установ Києва, Харкова, Вінниці, Житомира, Запоріжжя, Львова, Маріуполя, Мукачева, Полтави, Ніжина, Чернігова.

В роботі круглого столу «Трансформація самовизначення особистості в умовах пандемії коронавірусу» обговорювалися питання психологічної готовності та стресостійкості особистості в умовах екологічної небезпеки, зокрема, пандемії COVID-19. Були особливо виділені та обговорені актуальні

питання психологічної підтримки та допомоги особистості у самовизначенні щодо загроз епідеміологічної ситуації. У контексті визначення особистості як суб'єкта змін власного способу життя були презентовані результати емпіричних досліджень відповідної тематики.

Значний інтерес викликали повідомлення про досвід роботи шкільних психологів в умовах дистанційного навчання. Введення карантину і вимушена соціальна ізоляція призвели, зокрема, до якісної зміни в організації навчального процесу у закладах середньої освіти, що відбилося на всьому спектрі складових професійної діяльності шкільного вчителя. Психологами були зафіксовані стресові стани та професійне вигорання вчителів, пов'язані з різкою зміною у формах організації навчального процесу. Були також охарактеризовані складнощі та психологічні проблеми адаптації школярів, а також їх батьків до дистанційного навчання. Розуміння явищ і процесів, що відбуваються з педагогічним працівником, учнівськими колективами, батьківською спільнотою, знайшло відображення у пропонувані практичних заходах допомоги цим контингентам та плідному обміні досвідом. У підсумку було відзначено високу актуальність, теоретичну та практичну значущість представлених доповідей та повідомлень.

В результаті дискусій, обговорення доповідей та презентацій учасниками конференції був глибоко усвідомлений соціальний запит на практичну розробку та швидке впровадження нових системних заходів із підвищення та плідного використання особистісних ресурсів: а) в умовах переживання епідемічної загрози; б) в ситуації захворювання на COVID-19; в) в умовах переживання медичних (постковідний синдром), соціальних, психологічних його наслідків.

На Конференції панувала творча атмосфера, яка сприяла обміну науковими досягненнями, ознайомленню з теоретичним доробком та новітніми технологіями психологічної підтримки особистості при настанні екосоціального лиха.

Враховуючи вищезазначене XVII Міжнародна науково-практична конференція «Сучасні проблеми екологічної психології: «Сучасні проблеми екологічної психології: психологічний зміст екосоціальних катастроф»:

- підтримує ініціативу Національної Академії педагогічних наук, Інституту психології імені Г.С. Костюка щодо проведення наукових заходів еколого-психологічної тематики із вираженою спрямованістю на практичне вирішення екологічних проблем, які сьогодні стають все більш загрозливими та стримують поступальний рух України ;

- констатує високий науковий рівень конференції, актуальність та змістовність доповідей, дискусій, презентацій вчених та фахівців-практиків протягом усієї роботи конференції;

- підкреслює, що актуальними та перспективними напрямками досліджень є:

- наповнення психологічним змістом управлінських, правових, соціально-економічних, інформаційних проектів та заходів організації життєдіяльності населення в умовах соціально-екологічних загроз та

настання відповідних подій, які докорінним чином змінюють спосіб життя значних груп людей;

- розробка технологій психологічної допомоги та підтримки різних груп населення на основі психологічних підходів до особистості як відповідального суб'єкта організації власного способу життя, який пізнає, усвідомлює, використовує свої внутрішні потенції в умовах зовнішніх соціально-екологічних загроз;
- розробка заходів підвищення екологічної свідомості та відповідальності членів територіальної громади на основі психологічно обґрунтованого інформування про причини, перебіг та наслідки катастрофічної події; про адекватні способи захисту, самопомоги, звертання за допомогою, а також про прийоми психологічної саморегуляції з метою попередження розвитку фізіологічного та психологічного стресу, спричиненого погіршенням стану довкілля;
- розробка технологій та технік роботи шкільного психолога з учнями, педагогами та батьками в умовах кардинальної трансформації навчально-виховного процесу, пов'язаної із настанням катастрофічної екосоціальної події. Перевірка існуючих психологічних практик на екологічність використання в он-лайн просторі, визначення етичних норм відповідальності шкільного психолога за здійснення психологічної допомоги в цих умовах.

- вважає за доцільне налагодження співпраці між закладами вищої освіти та науковими організаціями України щодо проведення спільних досліджень психологічних проблем життєдіяльності людини за умов екосоціального лиха; роботи із забезпечення органів місцевого самоврядування психологічними знаннями щодо особливостей взаємодії із населенням у таких ситуаціях; психологічних засад інформування, агітації та пропаганди для забезпечення готовності населення ефективно діяти у складних ситуаціях.

- акцентує увагу на необхідності:

- активізувати системне цілеспрямоване використання результатів наукових досліджень та передового зарубіжного досвіду в сфері психологічного супроводу інформаційних та організаційних кампаній підготовки населення до адекватного реагування на настання ситуації екосоціального лиха. Здійснювати широку популяризацію результатів психологічних досліджень щодо впливу власної активності, інформованості та відповідальності кожної людини на зменшення ризику щодо настання та наслідків катастрофічної події;

- відзначає, що участь молодих учених, докторантів, аспірантів, студентів у Конференції сприяє формуванню та вдосконаленню навичок науково-дослідної роботи, розвитку творчого потенціалу початківців-дослідників в інтересах розвитку еколого-психологічної науки;

- підтверджує доцільність та необхідність оприлюднення результатів власних наукових досліджень молодих учених та доведення їх до широкого загалу шляхом публікацій у визнаних авторитетних науково-теоретичних та науково-практичних виданнях.

Результати роботи конференції відображені на сайтах:

- Національної академії педагогічних наук України: <http://naps.gov.ua>;

- Інституту психології імені Г.С. Костюка НАПН України: <http://inpsy.naps.gov.ua>;

- сайті лабораторії екологічної психології <http://www.ecopsy.com.ua/>

Прийняло участь 6 співробітників лабораторії (Швалб Ю.М., Вернік О.Л., Кирпенко Т.М., Павленко О.В., Рудоміно-Дусятська О.О., Дячок О.В.)

Наукові семінари: немає

Педагогічні читання: немає.

Круглі столи: немає

VI. 2. Кількісний і якісний аналіз інших масових заходів, організованих і проведених безпосередньо установою, за планом установи позапланово:

З'їзди, конгреси: немає

Симпозіуми, форуми: немає

Конференції:

1. IV Міжнародна науково-практична конференція: «Психологічні виміри особистісної взаємодії суб'єктів освітнього простору в контексті гуманістичної парадигми». (29-30 березня 2021 року). Інститут психології імені Г.С. Костюка НАПН України. Лабораторія психології навчання імені І.О. Синиці і Лабораторія психодіагностики та науково-психологічної інформації. - *Прийняло участь 2 співробітника лабораторії (Павленко О.В., Рудоміно-Дусятська О.О.)*
2. VI Міжнародна науково-практична конференція з соціальної роботи «Розвивальний потенціал сучасної соціальної роботи: методологія та технології». 12 -13 бер. 2021 р. Кафедра соціальної роботи КНУ імені Тараса Шевченка. - *Прийняло участь 4 співробітника лабораторії (Швалб Ю.М., Вернік О.Л., Павленко О.В., Дячок О.В.)*

Наукові семінари: немає

Педагогічні читання: немає.

Виставки: немає

Інше:

1. Он-лайн тренінг-семінар «Психологічні технології забезпечення психологічного благополуччя учасників освітнього процесу» (19 – 20 лютого 2021 р., Київ). - *Прийняло участь 6 співробітників лабораторії (Швалб Ю.М., Вернік О.Л., Кирпенко Т.М., Павленко О.В., Рудоміно-Дусятська О.О., Дячок О.В.)*

2. Он-лайн тренінг-семінар «Психологічні технології забезпечення психологічного благополуччя учасників освітнього процесу» (23- 24 квітня 2021 р., Київ). - *Прийняло участь 6 співробітників лабораторії (Швалб*

Ю.М., Вернік О.Л., Кирпенко Т.М., Павленко О.В., Рудоміно-Дусятська О.О., Дячок О.В.)

3. Он-лайн тренінг-семінар «Психологічна підтримка благополуччя особистості в умовах середовищної невизначеності», I-сесія (10–11 грудня 2021 р., Київ). - Прийняло участь 6 співробітників лабораторії (Швалб Ю.М., Вернік О.Л., Кирпенко Т.М., Павленко О.В., Рудоміно-Дусятська О.О., Дячок О.В.)

VI.3. Участь у методологічних семінарах НАПН України (кількість доповідей, виступів, їх тематика, керівництво секціями) - немає

VI.4. Участь у щорічних виставках «Сучасні заклади освіти», «Інноватика в сучасній освіті», «Освіта та кар'єра» - немає

VI.5. Участь в інших масових науково-практичних заходах
З'їзди, конгреси: *немає*
Симпозіуми, форуми *немає*

Конференції

1. XVI науково-практична конференція з проблем вищої освіти (з міжнародною участю) «Соціально-психологічні проблеми трансформації сучасного суспільства» (12 жовт. 2021 р., м. Сєвєродонецьк) - *Прийняв участь 1 співробітник лабораторії – Кирпенко Т.М.*
2. Всеукраїнська науково-практична конференція з міжнародною участю «Особистість у життєвих ситуаціях: Світові тенденції й національні особливості» (PLSWTNP) 5 листопада 2021 року. - *Прийняв участь 1 співробітник лабораторії - Рудоміно-Дусятська О.О.*
3. III Всеукраїнська науково-практична інтернет-конференція «Сучасні тенденції організації життєвого простору особистості» (25 листопада 2021 р., Маріуполь, дистанційно) - *Прийняло участь 6 співробітників лабораторії (Швалб Ю.М., Вернік О.Л., Кирпенко Т.М., Павленко О.В., Рудоміно-Дусятська О.О., Дячок О.В.)*
4. Всеукраїнська онлайн-конференція ECOPSYCON-2021. ПАРОСТКИ МАЙБУТНЬОГО У ПАРАДОКСАХ БУДЕННОСТІ. (29 травня 2021 року). Українська асоціація екологічної психологічної допомоги и Eco Psy Forum - *Прийняв участь 1 співробітник лабораторії (Павленко О.В.)*
5. Замонавий психология: муаммолар ва истиқболлар : Халқаро илмий-амалий конференция. (6 апрель 2021 г., Ташкент) – *Прийняв участь 1 співробітник лабораторії (Вернік О.Л.)*
6. IV Міжнародна науково-практична конференція «Психологічні виміри особистісної взаємодії суб'єктів освітнього простору в контексті гуманістичної парадигми» (29-30 березня 2021 р.) - *Прийняв участь 3*

співробітника лабораторії Вернік О.Л., Павленко О.В., Рудоміно-Дусятська О.О.

7. Міжнародна науково-практична конференція «Екологічна стійкість в управлінні природними ресурсам» (ISCES 2021, 15-16 жовтня 2021 року) - *Прийняв участь 1 співробітник лабораторії – Кирпенко Т.М.*
8. VII Міжнародна науково-практична конференція «Особистість та її історія» (16-17 листопада 2021 р., Ніжин) - *Прийняв участь 1 співробітник лабораторії – Швалб Ю.М.*
9. XII Міжнародна науково-практична конференція «Людина та її реальність», (24-25 листопада 2021 р., Ніжин) - *Прийняв участь 1 співробітник лабораторії Вернік О.Л.*
10. XI Міжнародній науково-практичній конференції кафедри філософії КПІ ім. Ігоря Сікорського «Соціальна робота: виклики сьогодення. інноваційні соціальні проекти та волонтерські практики» (25 листопада 2021 р., Київ) - *Прийняв участь 1 співробітник лабораторії Вернік О.Л.*

Наукові семінари:

1. Он-лайн семінар «ОСР як ключовий двигун для розширення можливостей молоді задля протистояння соціально-економічним наслідкам COVID-19» в рамках Регіонального форуму щодо сталого розвитку для регіону ЄЕК ООН (17-18 березня 2021 р.). - *Прийняв участь 1 співробітник лабораторії (Дячок О.В.)*

Педагогічні читання: *немає.*

Виставки: *немає*

Круглі столи:

Інше

1. Питання зміни клімату: чому його популярність набирає обертів? Міжнародний контекст та актуальність для України”: навчальний вебінар для молоді. Global Ecological Fund UNDP (12.03.2021, zoom – платформа) - *Прийняв участь 1 співробітник лабораторії (Вернік О.Л.)*

Усього: масових наукових заходів 12 у тому числі, міжнародних 7 (зроблено виступів – 19)

VIII. НАУКОВО-ІНФОРМАЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ ТА ЗВ'ЯЗКИ З ГРОМАДСЬКІСТЮ

VIII.1. Науково-інформаційна діяльність та зв'язки з громадськістю

Впродовж 2021 р. було розширено зв'язки та форми співпраці науковців лабораторії із засобами масової інформації та громадськістю. Зокрема, протягом року було зроблено **5 виступів на телебаченні, 14 відео-виступів в Інтернеті. Всього кількість таких заходів складає 19.**

1. Кількість та перелік надрукованих статей і в яких засобах масової інформації – 0

2. Кількість та перелік інтернет-статей і в яких інтернет-виданнях – немає

3. Кількісна і тематична участь співробітників в радіопрограмах – немає

4. Кількісна і тематична участь співробітників в телепрограмах (інтерв'ю, виступ у ролі експертів, участь в телепроектах тощо).

За звітний період зроблено **5 телевиступів:**

1. Інтерв'ю Павленко О.В. Соціальний експеримент: обережно шарлатани. Як не стати жертвою шахраїв. 14.04.21 ТРК Україна. <https://kanalukraina.tv/episode/socialniy-eksperiment-oberezhno-sharlatanka> (<https://kanalukraina.tv/episode/socialniy-eksperiment-oberezhno-sharlatanka>)
2. Інтерв'ю Павленко О.В. ТРК Україна Поради батькам. Підлітки та їх куміри. <https://kanalukraina.tv/episode/epatazhnyy-kumir-morgneshtern> 15.01.21
3. Інтерв'ю Павленко О.В. Гіпноз. Методи впливу та захисту. ТРК Україна <https://kanalukraina.tv/episode/socialniy-eksperiment-oberezhno-sharlatanka> (<https://kanalukraina.tv/episode/socialniy-eksperiment-oberezhno-sharlatanka>)
4. Інтерв'ю Павленко О.В. Прямий ефір «Утро ЛАЙФ» МТВ Маріуполь 22.07.21 Призначення/призвання, як знайти себе. [https://l.facebook.com/l.php?u=https%3A%2F%2Fyoutu.be%2FkD4VWre39Wo%3Ffbclid%3DIwAR03L04gkvnS1GCxcIvjWPV_p1Vlc8wdAr-AmdyKrEW5sf71XQynF4EE4VE&h=AT13fU6SSCYCO9k_qSk2fqQlIXUA2PPD1kmdC3oPNASrqBZG05PxuZM1IAJfV72g2ES7LW-TfBSORjsFjMf58cTtQEjIEWkQ5yRVYxLsTjJROKxXpB0DXG9vrCV79vetCH0&__tn__=%2CmH-R&c\[0\]=AT1xCjTQ_j0GSj1hphUIKKQDxCaI25vtoOIEkrQH5bMk9Bg45HFyHaUkiyYSxqcsmlkm0w7oGs_o8QfvCqBKGLLeVN0jyExHbh9wAjCvMWvNfZOu_mvttccZ3difqjrj1lxWab8iXG9KATfSONbVGGljhgq](https://l.facebook.com/l.php?u=https%3A%2F%2Fyoutu.be%2FkD4VWre39Wo%3Ffbclid%3DIwAR03L04gkvnS1GCxcIvjWPV_p1Vlc8wdAr-AmdyKrEW5sf71XQynF4EE4VE&h=AT13fU6SSCYCO9k_qSk2fqQlIXUA2PPD1kmdC3oPNASrqBZG05PxuZM1IAJfV72g2ES7LW-TfBSORjsFjMf58cTtQEjIEWkQ5yRVYxLsTjJROKxXpB0DXG9vrCV79vetCH0&__tn__=%2CmH-R&c[0]=AT1xCjTQ_j0GSj1hphUIKKQDxCaI25vtoOIEkrQH5bMk9Bg45HFyHaUkiyYSxqcsmlkm0w7oGs_o8QfvCqBKGLLeVN0jyExHbh9wAjCvMWvNfZOu_mvttccZ3difqjrj1lxWab8iXG9KATfSONbVGGljhgq)
5. Інтерв'ю Павленко О.В. Прямий ефір «Утро ЛАЙФ» МТВ Маріуполь 26.06.21 Цілепокладання для жінок <https://www.facebook.com/AnnaRakitanskay/videos/871704643699106>

5. Відео-виступи в Інтернеті – 14

1. Виступ Швалб Ю.М. - "Психологічне благополуччя особистості в системі шкільної освіти".
https://www.youtube.com/watch?v=JC5LbBS5oBI&ab_channel=%D0%95%D0%BA%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%B3%D1%96%D1%87%D0%BD%D0%B0%D0%BF%D1%81%D0%B8%D1%85%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%B3%D1%96%D1%8F%D0%A3%D0%BA%D1%80%D0%B0%D1%97%D0%BD%D0%B0
2. Виступ Швалб Ю.М. - <https://www.youtube.com/watch?v=kADS-Bj1vfM>
3. Виступ Рудоміно-Дусятська О.О. - <https://www.youtube.com/watch?v=iwVolnSUGbs>
4. Виступ Павленко О.В. - <https://www.youtube.com/watch?v=PjOcVfQlaJs>
5. Виступ Кирпенко Т.М. - <https://www.youtube.com/watch?v=Ry2op-wR3eA>
6. Виступ Вернік О.Л. - <https://www.youtube.com/watch?v=Un02i4o5WM4>
7. Виступ Дячок О.В. - <https://www.youtube.com/watch?v=ndc7IS7-2p0>
8. Семінар лютий 2021 р. - <https://www.youtube.com/watch?v=-753LjOeJLo>
9. Виступ Швалб Ю.М. - <https://www.youtube.com/watch?v=wHy1rfjxcoE>
10. Виступ Кирпенко Т.М. - <https://www.youtube.com/watch?v=Gm4NqCl5SM4>
11. Виступ Дячок О.В. - https://www.youtube.com/watch?v=tw_GBtQ-ZrQ
12. Виступ Вернік О.Л. - <https://www.youtube.com/watch?v=67XjIDP9O5E>
13. Виступ Павленко О.В. - <https://www.youtube.com/watch?v=67XjIDP9O5E>
14. Сучасні проблеми екологічної психології: Психологічний зміст екосоціальних катастроф : матеріали XVII Міжнародної науково-практичної конференції (14–15 травня 2021 року, Київ) - <https://www.youtube.com/watch?v=vzr4UIEUFYw>

VIII.2. Інформаційно-комунікаційні технології в діяльності установи, закладу

Основні інтернет-ресурси лабораторії

Для висвітлення діяльності лабораторії активно використовуються **інтернет-ресурси** (сторінках в соцмережах, веб-сайтах, інтернет-спільнотах, дистанційних навчальних курсах, тренінгах), зокрема:

- офіційна сторінка лабораторії у FACEBOOK – <https://www.facebook.com/ecopsylabkiev> яка створена у 2017 р. Протягом 2021 р на сторінці було представлено **213 постів**, які стосуються найбільш важливих подій житті лабораторії (проведення конференцій, семінарів, видання книг, зустрічі із зарубіжними партнерами, участь в громадському житті суспільства та ін.) та різні інформаційні матеріали, які стосуються освітньої та наукової діяльності;
- сайт збірника наукових праць (<http://www.apppsychology.org.ua>)
- Офіційний сайт лабораторії (<http://ecopsy.com.ua/>),
- Відео-канал лабораторії екологічної психології на ютуб <https://www.youtube.com/channel/UChyqW4YXFZkjii8UHhOmjtq>

ІХ. МІЖНАРОДНЕ НАУКОВЕ СПІВРОБІТНИЦТВО

Представити основні завдання і функції лабораторії у забезпеченні розвитку та налагодження наукових зв'язків із спорідненими науковими установами, закладами вищої освіти інших держав, міжнародними організаціями і фондами з питань освіти, педагогіки та психології.

Основними завданнями лабораторії є співпраця з зарубіжними організаціями в сфері організаційної та економічної психології в таких основних напрямках: ідентифікація найбільш актуальних проблем для наукових досліджень і практичної діяльності; відбір діагностичних методик, з урахуванням підходів зарубіжних дослідників; проведення спільних досліджень та підготовка спільних публікацій; проведення спільних наукових і практичних заходів в Україні та за кордоном; участь в міжнародних форумах за кордоном та ін.

Кількість укладених угод із зазначенням зарубіжних партнерів. Дослідження світових тенденцій розвитку освіти, педагогічної і психологічної наук, оцінка рівня розвитку відповідної галузі в зарубіжних країнах.- Немає

Вивчення, узагальнення та поширення зарубіжного досвіду. Співпраця з іноземними членами НАПН України.- Немає

Приїом іноземних делегацій із зазначенням країни, установи, яку представляють, мети перебування, результативності перебування для наукової установи та розвитку освіти і науки України в цілому.- Немає

Здійснення закордонних відряджень науковими і науково-педагогічними працівниками із зазначенням країни, мети і термінів перебування, фінансування, результативності для наукової установи та розвитку освіти і науки в Україні в цілому. - Немає

Проведення спільних наукових досліджень та реалізацію наукових проектів і програм із зазначенням зарубіжних партнерів, назви, термінів і видатків на проведення наукового дослідження чи проекту (програми), кількість учасників з української сторони та сторони зарубіжного партнера, практичний результат і його втілення в Україні. - Немає

Організація і проведення міжнародних наукових заходів в Україні із зазначенням загальної кількості учасників, кількості учасників із зарубіжних країн з переліком країн, питання, що обговорювалися, фінансування заходів, результативність і його втілення в Україні:

Співробітниками лабораторії впродовж року у формі очних, заочних (стендові доповіді, публікації) та інтернет-зустрічей здійснювався постійний професійний діалог з науковцями та практиками з Німеччини, Польщі, Угорщини, Росії, Білорусії, Естонії, Грузії.

14-15 травня 2021 року лабораторією екологічної психології Інституту психології імені Г.С. Костюка НАПН України була проведена on-line XVII Міжнародна науково-практична конференція «Сучасні проблеми екологічної психології: Психологічний зміст екосоціальних катастроф». У науковому

заході взяли участь представники наукових установ з 3 країн світу (Грузія, Ізраїль, Україна).

Результати роботи конференції відображені на сайтах:

- Національної академії педагогічних наук України: <http://naps.gov.ua>;

- Інституту психології імені Г.С. Костюка НАПН України:

<http://inpsy.naps.gov.ua>;

- сайті лабораторії екологічної психології <http://www.ecopsy.com.ua/>

Фінансування проведення заходів здійснювалось за рахунок власних коштів співробітників Інституту. Проїзд та проживання оплачувались учасниками міжнародних заходів самостійно.

Участь у міжнародних наукових заходах із зазначенням їхньої кількості, країни проведення, кількості учасників від України, питання, що обговорювалися, фінансування участі, результативність участі для української сторони - *Немає*

Обмін друкованими виданнями та іншими видами інформації з науковими установами, вищими закладами освіти, інформаційними центрами, бібліотеками і музеями, міжнародними організаціями і фондами в Україні та за її межами - *Немає*

Діяльність кафедр ЮНЕСКО відповідно до угод, укладених НАПН України з ЮНЕСКО . - *Немає*

Стажування та підготовка наукових, науково-педагогічних працівників за кордоном і стажування та підготовка наукових, науково-педагогічних працівників зарубіжних країн у наукових установах . – *Немає*

Членство наукових установ чи окремих наукових, науково-педагогічних працівників у спільних із іноземними партнерами наукових радах, редколегіях наукових видань, міжнародних товариствах, асоціаціях, організаціях і фондах.

1. Ю.М. Швалб є членом редакційної колегії міжнародного видання AUSPICIA: International Czech-Ukrainian scientific-theoretical publication (АУСПІЦІА: міжнародне чесько-українське науково-теоретичне видання Вища школа європейських та регіональних досліджень (м.Чеське Будейовіце, Чеська Республіка. <http://vsers.cz/wp-content/uploads/2014/09/Auspicia-2013-3.pdf>

Пропозиції щодо поліпшення налагодження наукових зв'язків зі спорідненими науковими установами інших держав.

Розширення міжнародних контактів, підписання нових угод про співпрацю, підготовка та реалізація міжнародних проектів, підготовка статей в журнали, які входять в наукометричні бази даних SCOPUS, WEB of Science.

XI. ВИКОНАННЯ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ НАПН УКРАЇНИ НА 2016-2022 РОКИ.

Індикатори розвитку НАПН України за 2021 рік

№	<i>Назва індикатора розвитку</i>	<i>Значення індикатора</i>
1. Якість досліджень і розробок та результативність їх упровадження		
1.4.	Кількість інноваційних освітніх, педагогічних і психологічних технологій, розроблених ученими лабораторії	2 ¹
1.5.	Кількість організацій України, у яких відбулося фактичне впровадження результатів досліджень і розробок, що привело до конкретної інновації	5
2. Вплив на державну освітню і наукову політику та громадську думку щодо вирішення актуальних проблем гуманітарної сфери суспільного життя		
2.1	Кількість нормативно-правових актів, прийнятих за ініціативи/участі експертів лабораторії <i>(назви зазначити у виносці під таблицею)</i>	-
2.2	Кількість програм, репортажів, виступів у ЗМІ про діяльність НАПН України	5
2.3	Кількість публікацій про діяльність НАПН України у друкованих ЗМІ та мережі Інтернет	7
4. Конкурентоспроможність, імідж у суспільстві та освітньо-науковому просторі		
4.1	Кількість публікацій у зарубіжних виданнях (включаючи, матеріали конференцій)	-
4.2	Відсоток публікацій у зарубіжних виданнях (включаючи, матеріали конференцій) із загальної кількості публікацій працівників НАПН України	0%
4.3	Кількість публікацій англійською та іншими іноземними мовами	0
4.4	Відсоток публікацій англійською та іншими іноземними мовами із загальної кількості публікацій працівників НАПН України	0
4.5	Кількість публікацій у виданнях, які входять до наукометричних баз даних	2
4.6	Відсоток публікацій у виданнях, які входять до наукометричних баз даних	10%
4.7	Кількість видань НАПН України, заснованих із	-----

¹ 1. Концепція функціонування ціннісно-сміслових утворень екологічної свідомості як детермінанти суб'єктивного благополуччя особистості

2. Модель тривірневої структури еколого-психологічних детермінант суб'єктивного благополуччя особистості

	зарубіжними партнерами	
4.8	Кількість структурованих докторських програм з подвійними дипломами (спільно із зарубіжними партнерами)	-----
4.9	Кількість міжнародних освітніх та наукових проектів	----
4.10	Кількість учених – членів іноземних академій, міжнародних наукових товариств	----
4.11	Кількість учених, які беруть участь у міжнародній експертній діяльності	-----
4.13	Кількість зарубіжних видань, у яких учені беруть участь як рецензенти	1
4.14	Кількість наукових заходів, організованих спільно із зарубіжними партнерами	1
5. Упровадження результатів наукових досліджень та експериментальних розробок		
5.1	Кількість опублікованих наукових, навчальних, науково-методичних і методичних праць за результатами виконаних досліджень	1
5.2	Кількість підручників та навчальних посібників з грифом МОН	0
5.3	Кількість завантажень наукових праць, що розміщені в електронній бібліотеці НАПН України	175
5.4	Кількість експериментальних закладів, установ, організацій	-

XV. ВИСНОВКИ

1) Основні здобутки лабораторії за поточний рік.

По темі: «Еколого-психологічні детермінанти суб'єктивного благополуччя особистості» (2019-2021 рр.) Реєстраційний номер 0119U002171

Розроблено концепцію функціонування ціннісно-сміслових утворень екологічної свідомості як детермінанти суб'єктивного благополуччя особистості. У концепції *набуло подальшого розвитку* уявлення про характеристики та чинники благополуччя сучасної людини, яка все частіше стикається із проблемами екологічного змісту. В межах концепції *визначено*, що важливою тенденцією сьогодення є екологізація свідомості людини, критерієм чого є позитивний психологічний фон життя особистості, яка спрямована на розвиток середовища свого життя (природного, соціального, інформаційного).

Підтверджено гіпотезу дослідження про те, що характеристики відношення особистості до середовища свого життя чинять позитивний вплив на суб'єктивне благополуччя особистості, коли вони реалізуються в життєвих стратегіях захисту та розвитку середовища

Запропоновано та верифіковано модель структурної організації еколого-психологічних детермінант суб'єктивного благополуччя. В межах цієї моделі *виявляється* специфіка впливу на суб'єктивне благополуччя: світоглядно-сміслових ціннісних детермінант образу світу та життя особистості; екологічних диспозицій щодо певного виду середовища (природного, соціального, інформаційного); конкретних установок, щодо еконормативної поведінки у різних життєвих ситуаціях.

На основі встановлених закономірностей еколого-психологічної детермінації суб'єктивного благополуччя особистості *розроблено* психологічно обґрунтовану стратегію підвищення якості життя та благополуччя особистості в процесі її формування як екологічно відповідального суб'єкта. Ця стратегія здійснюється засобами освітніх інституцій, подання екологічної тематики у ЗМІ, активного навчання представників владних структур, самоорганізованих ініціативних груп населення. Результати є важливими для розробки державних комплексних програм з розв'язання екологічних проблем та подолання екологічної кризи в Україні.

Опубліковано колективну монографію «Еколого-психологічні детермінанти суб'єктивного благополуччя особистості», впроваджено наукову продукцію лабораторії (монографія «Особистісні детермінанти екологічно орієнтованого способу життя» та збірники наукових праць). Результати НДР викладені у статтях співробітників лабораторії, доповідалися на численних конференціях та були апробовані у семінарах-тренінгах, що дозволило представити на широкий загальний оригінальні методики моніторингу та формування еколого-психологічних детермінант які є важливою внутрішньою основою суб'єктивного благополуччя особистості.

За результатами дослідження опубліковано: монографій 1 – 8 др. арк., статей 3 – 1 др. арк., матеріалів конференцій 12 – 3,9 др. арк., Збірників наукових праць – 1 (4 д.а.)

2) Виклики та ризики у науково-дослідній діяльності.

Трирічний термін виконання науково-дослідної роботи не дозволяє вивчити у необхідному обсязі структурну динаміку функціонування системи еколого-психологічних детермінант суб'єктивного благополуччя особистості. Швидкі зміни у інформаційному середовищі, напруження у соціальній сфері, глобальні негативні процеси у природному довкіллі безумовно впливають на систему екологічних орієнтацій, а через них і на психо-емоційні стани людини. Однак, зафіксувати динаміку та зміст таких впливів можливо тільки у продовж більш тривалого періоду збору та осмислення наукових даних.

3) Актуальні проблеми на найближчу перспективу:

На найближчу перспективу планується впровадження наукової продукції лабораторії (колективної монографії «Еколого-психологічні детермінанти суб'єктивного благополуччя особистості» та інших наукових праць співробітників лабораторії) у практику освітнього процесу та управлінських рішень, спрямованих на захист та розвиток життєвого середовища людини.

XVI. СПИСОК ОСНОВНИХ НАУКОВИХ ПРАЦЬ ПЛАНОВА ПРОДУКЦІЯ.

Наукова продукція: МОНОГРАФІЇ

1. Еколого-психологічні детермінанти суб'єктивного благополуччя особистості : монографія / Ю. М. Швалб, О. Л. Вернік, О. О. Вовчик-Блакитна, Т. М. Кирпенко, О. В. Павленко, О. В. Рудоміно-Дусятська; за ред. Ю. М. Швалба. Київ – Львів : Видавець Вікторія Кундельська, 2021. 234 с. URL: <http://psychology-naes-ua.institute/userfiles/files/Shvalb.pdf> (дата звернення: 04.11.2021).

ЗБІРНИКИ НАУКОВИХ ПРАЦЬ, МАТЕРІАЛІВ КОНФЕРЕНЦІЙ

Сучасні проблеми екологічної психології: Психологічний зміст екосоціальних катастроф : матеріали XVII Міжнародної науково-практичної конференції (14 – 15 травня 2021 року, Київ) / за ред. Ю.М. Швалба. Київ : Інститут психології імені Г.С.Костюка, 2021. 92 с. веб-сайт. URL: http://ecopsy.com.ua/data/conf_2021/tezy_ecopsy_14-15_05_2021.html (дата звернення: 04.11.2021)

Статті у вітчизняних наукових фахових виданнях внесені до Переліку наукових фахових видань України

1. Рудоміно-Дусятська О.В. Самосвідомість вчителя як чинник його психологічного благополуччя. *Психологічні виміри особистісної взаємодії суб'єктів освітнього простору в контексті гуманістичної парадигми*: збірник наукових праць / за ред. С.Д.Максименка. Київ. Інститут психології імені Г.С.Костюка НАПН України, 2021. С. 338–344. 511 с. URL: <https://lib.litta.gov.ua/id/eprint/726054> (дата звернення: 04.11.2021)

інше

1. Рудоміно-Дусятська О. В. Суб'єктно-діяльнісний підхід до вивчення чинників психологічного благополуччя вчителя. *Освітній простір в контексті гуманістичної парадигми: психологічні пріоритети сучасності* : збірник наукових праць / за ред. С.Д.Максименка. Київ-Оттава : Інститут психології імені Г. С. Костюка НАПН України, Canadian publishing office “Accent Graphics Communications & Publishing”. 2021. С. 221–230. URL: <https://fdotadotr.wordpress.com> (дата звернення: 04.11.2021)
2. Павленко О. В. Чинники суб'єктивного благополуччя юнаків. *Освітній простір в контексті гуманістичної парадигми: психологічні пріоритети сучасності* : збірник наукових праць / за ред. С.Д.Максименка. Київ-Оттава : Інститут психології імені Г. С. Костюка

НАПН України, Canadian publishing office “Accent Graphics Communications & Publishing”. 2021. С. 166–176. URL: <https://fdotadotr.wordpress.com> (дата звернення: 04.11.2021)

матеріали конференцій

всеукраїнські

1. Рудоміно-Дусятська О.В. Психологічні механізми впевненості особистості у власній безпеці в умовах забрудненого довкілля «*Особистість у життєвих ситуаціях: Світові тенденції й національні особливості*» (PLSWTNP) 5 лист. 2021 р. Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю. ТОВ «Про формат», 2021. С. 102-105.

міжнародні в Україні

1. Вернік О.Л. Інструментарій дослідження благополуччя особистості. *Сучасні проблеми екологічної психології: Психологічний зміст екосоціальних катастроф* : матеріали XVII Міжнар. наук.-практ. конф., 14–15 тра. 2021 р., Київ : Інститут психології імені Г.С.Костюка, 2021. С. 19-21. URL: http://ecopsy.com.ua/data/conf_2021/tezy_ecopsy_14-15_05_2021.pdf (дата звернення: 04.11.2021)
2. Вернік О.Л. Особливості сприймання викладачами дистанційної форми навчання. *Розвивальний потенціал сучасної соціальної роботи: методологія та технології* : матеріали V Міжнар. науково-практичної конференції, 12–13 бер. 2021 р., Київ : КНУ імені Тараса Шевченка, 2021. С. 27-29. URL: http://ecopsy.com.ua/data/conf_2021_03/tezy_knu_socwork_03_2021.pdf (дата звернення: 04.06.2021)
3. Вернік А.Л. Некоторые аспекты становления биографического метода в психологическом исследовании. *Замонавий психологія: муаммолар ва истиқболлар*. Халқаро илмий-амалий конференция материаллари. Тошкент, 2021. С. 145-147. URL: http://ecopsy.com.ua/data/conf_2021_tashkent/Tashkent_2021-04-06.pdf (дата звернення: 04.06.2021)
4. Дячок О. В. Волонтерська екологічна діяльність у громаді як чинник благополуччя особистості. Матеріали V Міжнар. науково-практ. конференції «*Розвивальний потенціал сучасної соціальної роботи: методологія та технології*», 12–13 бер. 2021 р., Київ : КНУ імені Тараса Шевченка, 2021. С. 65–67. URL: https://psy.knu.ua/images/conference/2021/tezy_knu_socwork_03_2021.pdf (дата звернення: 04.11.2021)

5. Дячок О. В. Роль молоді у формуванні та розвитку екосоціального середовища. *Психологічний зміст екосоціальних катастроф* : матеріали XVII міжнар. наук.-практ. конф., 14–15 травня 2021 р. Київ : Інститут психології імені Г.С. Костюка, 2021. С. 34–36. URL: http://ecopsy.com.ua/data/conf_2021/tezy_ecopsy_14-15_05_2021.pdf (дата звернення: 04.11.2021)
6. Павленко О.В. Психологічне благополуччя юнацтва в системі освіти як предмет психологічної роботи. *Розвивальний потенціал сучасної соціальної роботи: методологія та технології* : матеріали V Міжнародної науково-практичної конференції, 12–13 бер. 2021 р., Київ : КНУ імені Тараса Шевченка, 2021. С. 140-143. URL: https://psy.knu.ua/images/conference/2021/tezy_knu_socwork_03_2021.pdf (дата звернення: 04.11.2021).
7. Павленко О.В. Особливості переживання благополуччя особистістю в період пандемії. *Сучасні проблеми екологічної психології: Психологічний зміст екосоціальних катастроф. Матеріали XVII Міжнародної науково-практичної конференції*, 14-15 трав. 2021 р., Київ : Інститут психології імені Г.С. Костюка НАПН України, 2021. С. 69–72. URL: http://ecopsy.com.ua/data/conf_2021/tezy_ecopsy_14-15_05_2021.pdf (дата звернення: 04.11.2021).
8. Павленко О. В. Психологічне благополуччя юнацтва в системі освіти як предмет психологічної роботи. *Розвивальний потенціал сучасної соціальної роботи : методологія та технології* : матеріали V міжнар. наук.-практ. конф., 12–13 бер. 2021 р. Київ : КНУ імені Тараса Шевченка, 2021. С. 140–143. URL:https://psy.knu.ua/images/conference/2021/tezy_knu_socwork_03_2021.pdf (дата звернення: 04.11.2021).
9. Рудоміно-Дусятська О.В. Психологічні чинники запобігання розвитку стресу у забрудненому середовищі. *Сучасні проблеми екологічної психології: Психологічний зміст екосоціальних катастроф*: матеріали XVII Міжнародної науково-практичної конференції, 14–15 травня 2021 р., Київ, 2021. С. 75-77. URL: http://ecopsy.com.ua/data/conf_2021/tezy_ecopsy_14-15_05_2021.html (дата звернення: 04.11.2021).
10. Кирпенко Т.М. Суб'єктивне благополуччя особистості в екстремальних умовах життєдіяльності. *Сучасні проблеми екологічної психології: Психологічний зміст екосоціальних катастроф*: матеріали XVII Міжнародної науково-практичної конференції, 14–15 травня 2021 р., Київ, 2021. С. 43-45. URL: http://ecopsy.com.ua/data/conf_2021/tezy_ecopsy_14-15_05_2021.html (дата звернення: 04.11.2021).
11. Швалб Ю.М. Відношення особистості до себе й до світу як центральна проблема екологічної психології. *Сучасні проблеми екологічної психології: Психологічний зміст екосоціальних катастроф*: матеріали XVII Міжнародної науково-практичної

конференції, 14–15 травня 2021 р., Київ, 2021. С. 80-83. URL:
http://ecopsy.com.ua/data/conf_2021/tezy_ecopsy_14-15_05_2021.html
(дата звернення: 04.11.2021).

Всього :

монографій 1 – 8 др. арк.

статей 1 – 0,5 др. арк.

матеріалів конференцій 12 – 3,9 др. арк.

Збірників наукових праць – 1 - 4 др. арк.

Інше 2 – 0,5 др. арк.

Загальний обсяг: 17,7 д.а.

Робота ведеться згідно з планом.

Звіт розглядався і обговорювався на засіданні лабораторії екологічної психології, протокол № 12 від 11.11.2021 р.

За результатами обговорення прийняте рішення: заключний звіт за 2021 рік за темою: «Еколого-психологічні детермінанти суб'єктивного благополуччя особистості» ухвалити.

Науковий керівник

проф. Швалб Ю.М.

ЧАСТИНА II.

АНОТОВАНИЙ ПЕРЕЛІК НАУКОВИХ РОЗРОБОК, РЕКОМЕНДОВАНИХ ДО ВПРОВАДЖЕННЯ

НАУКОВА ПРОДУКЦІЯ

Видання

Монографії

Еколого-психологічні детермінанти суб'єктивного благополуччя особистості

Ю. М. Швалб, О. Л. Вернік, О. О. Вовчик- Блакитна, Т. М. Кирпенко, О. В. Павленко, О. В. Рудоміно-Дусятська

Монографія є результатом виконання співробітниками лабораторії екологічної психології Інституту психології імені Г.С.Костюка НАПН України трирічної науково-дослідної роботи. У ній висвітлюються питання еколого-психологічної детермінації суб'єктивного благополуччя особистості на основі визначених концептуальних положень, теоретичної моделі та отриманого емпіричного матеріалу. Зміст та обсяг монографії відповідають меті і завданням дослідження, визначених у технічному завданні на виконання фундаментального наукового дослідження, яка завершується в 2021 р. Усі заплановані завдання знайшли своє повне відображення у рукописі монографії.

Впровадження монографії сприятиме подальшому розвитку теоретичних проблем екологічної психології, створенню та впровадженню технологій виховання особистості, яка втілює принципи екологічності у своєму повсякденному житті.

Монографія адресована викладачам ЗВО, екологам, практичним психологам, науковцям-психологам, вчителям, студентам, керівникам установ та організацій, аспірантам.

Еколого-психологічні детермінанти суб'єктивного благополуччя особистості: монографія / Ю. М. Швалб, О. Л. Вернік, О. О. Вовчик-Блакитна, Т. М. Кирпенко, О. В. Павленко, О. В. Рудоміно-Дусятська; за ред. Ю. М. Швалба. Київ – Львів : Видавець Вікторія Кундельська, 2021. – 234 с. URL: <http://psychology-naes-ua.institute/userfiles/files/Shvalb.pdf>